

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.V.35.005/2019/5.

A tanács tagjai: . Lomnici Zoltán a tanács elnöke
dr. Stefanicsik Márta előadó bíró
dr. Kurucz Krisztina bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: dr. Szabó Róbert Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Szabó Róbert ügyvéd)

Az alperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága

Az alperes képviselője: Schmidtné dr. Szurma Szilvia kamarai jogtanácsos

A per tárgya: illetékügy

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2016. november 6-án kelt 10.K.27.564/2018/12. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.564/2018/12. számú ítéletét, továbbá az alperes 2018. április 20-án kelt 2235293786 számú végzését - az elsőfokú végzésre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 38.600 Ft (azaz Harmincnyolcezer-hatszáz) forint elsőfokú és 37.750 (azaz Harminchétezer-hétszázötven) forint felülvizsgálati perköltséget.

A kereseti és a felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a 2016. február 22. napján megkötött adásvételi szerződéssel - 2030. április 7. napjáig tartó haszonbérleti joggal terhelten - megszerezte a külterület 074. hrsz.-ú szántó művelési ágú ingatlan 1/1 tulajdoni hányadát. Az illetékkiszabásra bemutatott szerződéssel együtt benyújtott B400-as adatlapon kérte az illetékről szóló 1990. évi XCIII. tv. (a továbbiakban: Itv.) 26. § (1) bekezdés p) pontja szerinti feltételes illetékmentesség biztosítását.
- [2] A felperes a termőföldet az adásvételi szerződés megkötésekor használó társaság megszűnése miatt 2016. december 2. napjától egy 50%-os tulajdoni részesedésével működő mezőgazdasági termelőszervezetnek adta 20 évre haszonbérbe.
- [3] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Megyei Adó-és Vámigazgatósága (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) 2017. január 3-án jogerőre emelkedett fizetési meghagyással (a továbbiakban: a fizetési meghagyás) 772.000 Ft visszsterhes vagyonátruházási illetéket szabott ki, továbbá az illetékmentesség iránti kérelmet elutasította azzal az indokkal, hogy a megvásárolt termőföld haszonbérleti joggal terhelt, a felperes azt nem használja.
- [4] A felperes illetékfizetési kötelezettségének eleget tett, majd 2018. január 5-én több, köztük a perbeli ingatlan megszerzésére miatt megfizetett visszsterhes vagyonátruházási illeték visszatérítését, a fizetési meghagyások módosítását kérte a 2017. november 24-től hatályba lépett, az Itv. módosításáról szóló 2017. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: Mód.tv.) 1.§ (1) bekezdésével megállapított Itv. 26.§ (18) bekezdés b) pontja és 99/Q.§ a) pontja alapján.
- [5] Az elsőfokú hatóság a kérelmet a fizetési meghagyás ellen késvé benyújtott fellebbezésnek minősítette, és azt - az adóigazgatási eljárásról szóló 2017. évi CLI. tv. (a továbbiakban: Air.) 48.§ d) pontja alapján - elkésettség okán végzéssel visszautasította, továbbá tájékoztatta a felperest, hogy a Mód.tv. alapján sem biztosítható részére illetékmentesség.
- [6] A felperes a végzés ellen előterjesztett fellebbezésében kifejtette, hogy az elsőfokú hatóság beadványát tévesen értelmezte, mert az nem elkésett jogorvoslati, hanem - jogszabály módosítása alapján előterjesztett - a már általa megfizetett illeték törlése, illetve visszatérítése iránti kérelem volt.
- [7] Az alperes a 2018. április 20-án kelt végzésével az elsőfokú döntést helybenhagyta. Indokolásában megállapította, hogy az a fizetési meghagyás elleni - igazolási kérelem nélkül előterjesztett - fellebbezésnek, továbbá illetékkedvezmény biztosítására irányuló elkésett kérelemnek tekintendő, így az

elsőfokú végzés jogszerű.

- [8] Döntését az Air. 46. § (1) bekezdésére, 48. § d) pontjára, 53. §-ra, 126. § (2) bekezdésére, 136. § (1) bekezdésére és 139. § (4) bekezdésére alapította.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [9] A felperes keresetében az alperes végzésének megváltoztatását, visszatérítés iránti kérelmének helyt adó döntés meghozatalát kérte.
- [10] Előadta, hogy az adásvételi szerződés illetékkiszabásra történő bemutatásakor kérte ugyan az illetékmentesség megadását, de annak feltételeivel nem rendelkezett, ezért a fizetési meghagyással szemben nem is fellebbezett. Az Itv. módosítása azonban a tulajdonszerzését visszamenőleges hatállyal illetékmentessé minősítette, ezért részére a megfizetett illeték visszajár.
- [11] Az alperes a kereset elutasítását kérte a végzésében foglalt indokok alapján.

Az elsőfokú ítélet

- [12] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével a keresetet elutasította.
- [13] Ítéletét az Itv. 3. § (3) bekezdés a) pontjára, 26. § (1) bekezdés p) pontjára, 80. § (1) bekezdés a)-l) pontjaira, az Air. 146. § (1) bekezdésére, 39. § (1) és (4) bekezdéseire alapította.
- [14] Indokolása szerint az alperes tévesen minősítette a felperes beadványát a fizetési meghagyás elleni fellebbezésnek, mert annak egyértelmű tartalma szerint a 2017. november 24-én hatályba lépett jogszabályokra alapított illetékmentesség iránti kérelem volt. Ez az eljárási jogszabálysértés azonban az ügy érdemére nem hatott ki. Megállapította, hogy az illeték visszatérítésének Itv. 80. § (1) bekezdés a)-l) pontjaiban írt feltételek nem állnak fenn, az ügyben az Air. és az Itv. illetékkötelezettség keletkezésekor hatályos rendelkezéseit kellett alkalmazni. A felperes a fizetési meghagyás jogerőre emelkedését megelőzően nem terjesztett elő mentességi kérelmet, ezért helyesen minősítette az adóhatóság a beadványt elkésettnek, és azt jogszerűen utasította vissza. Kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú hatóság a jogszabályoknak megfelelő értelmezéssel tájékoztatta a felperest arról, hogy a Mód.tv. alapján sem illeti meg őt a mentesség.
- [15] A keresetet az egyszerűsített per szabályai szerint bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [17] Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Air. 46. § (1) bekezdését, 48. §-át, az Itv. 2017. november 24-től hatályos 26. § (18) bekezdés b) pontját, 26. § (18a) bekezdését, 78. § (1) bekezdését, 99/Q. §-ban foglaltakat.
- [18] Előadta, hogy a beadványa - az elsőfokú bíróság helytálló megállapítása szerint - új illetékmentesség iránti kérelem volt, amely elbírálásának nem akadálya a korábbi fizetési meghagyás alaki jogereje. Az Itv. 99/Q. § a) pontja értelmében a 26. § (18) és (18a) bekezdéseinek a fizetési meghagyás jogerőre emelkedését követően bekövetkezett módosításait a 26. § (1) bekezdés p) pontja szerinti 5 éves időtartam alatt (esetében 2026.12.31-ig) alkalmazni kell. Az illetékmentesség érvényesítéséhez szükséges nyilatkozatait a szerződésben, annak adóhatósághoz való benyújtásakor előterjesztett adatlapon, majd a tárgyi kérelmében megtette, a mentesség részére biztosítandó. A hatóság azonban új kérelméről nem hozott az Itv. 77. § a) pontja szerinti fizetési meghagyást (érdemi döntést), ezért eljárása jogszabálysértő.
- [19] Ezt követően részletesen kifejtette, hogy a módosított rendelkezések értelmében az illetékmentesség megilleti.
- [20] Alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A felperes felülvizsgálati kérelme alapos.
- [22] A jogerős ítélettel szemben a a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 115.§ (1) bekezdése szerint jogszabálysértésre hivatkozással van helye felülvizsgálatnak. A Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó 108.§ (1) bekezdése szerint a Kúria az ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem, csatlakozó felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálhatja felül.
- [23] A Kúria mindenekelőtt rögzíti, hogy a közigazgatási per tárgya az alperes azon végzés formában meghozott döntésének törvényességi vizsgálata volt, amelyben a fizetési meghagyás elleni fellebbezés elkésettség okán történő visszautasításáról döntött.
- [24] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes beadványa nem fellebbezés, hanem illetékmentesség biztosítása iránti kérelem volt, ugyanakkor megállapítása perjogi következményeit nem vonta le, a tartalmában jogszabálysértő döntést nem semmisítette meg, ehelyett elvégezte a kérelem érdemi

vizsgálatát: kifejtette, hogy az illeték visszatérítésének nincs helye, továbbá a felperest a Mód.tv. értelmében sem illeti meg új mentesség.

- [25] A Kúria az elsőfokú bírósággal egyezően megállapította, hogy a felperes 2018. január 5-én postára adott beadványa új illetékmentesség megállapítása és a korábban megfizetett illeték visszatérítése (visszafizetése) iránti kérelem volt. A felperes ebben kifejezetten leírta, hogy a jogerős fizetési meghagyás jogszerűségét nem vitatja, azonban az Itv.-módosítás visszamenőleges hatállyal számára kedvezményt biztosít, és kérte az ennek megfelelő eljárás lefolytatását. A beadvány nem volt a fizetési meghagyáshoz kapcsolódó fellebbezésnek minősíthető, és az is kiemelendő, hogy mivel az alperes 2018. január 1. előtt indult eljáráshoz kapcsolódó fellebbezést bírált el, a korábbi közigazgatási eljárási rendelkezések helyett az Air. 137. §-a és 139. § (1) és (4) bekezdése értelmében tévesen alkalmazta az új adóigazgatási rendtartás szabályait.
- [26] Az elsőfokú hatóság az alperes által helybenhagyott döntése indokolásában „tájékoztatás”-ként részletesen kifejtette, hogy a felperest a Mód tv. rendelkezései szerint milyen okból nem illeti meg az illetékmentesség, tehát a kérelem anyagi jogi teljesíthetőségéről is állást foglalt.
- [27] Az Air. 72.§ első két mondata értelmében az adóhatóság az adóügy érdemében határozattal, az eljárás során eldöntendő egyéb kérdésben végzéssel dönt. Az adóügy érdeméhez tartozik minden, az adókötelezettséget érintő, az adózó, az adó megfizetésére kötelezett személy jogát, kötelezettségét megállapító döntés.
- [28] Mindebből következik, hogy az alperes jogszabálysértően minősítette fellebbezésnek a felperesi kérelmet, továbbá annak valódi tartalmáról rendelkező részben is megjelenített módon nem döntött, azt a végzése indoklási részében tájékoztatásként bírálta el, ezért a hatóság a keresettel támadott közigazgatási cselekményt a megelőző eljárás lényeges szabályainak a perben nem orvosolható megsértésével valósította meg, így azt az elsőfokú bíróságnak – a Kp. 89. § (1) bekezdés a) és b) pontjai, (2) bekezdése és 92. § (1) bekezdés b) pontja alapján – meg kellett volna semmisítenie és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kellett volna köteleznie.
- [29] Kiemeli a Kúria, hogy a Kp. eltérő eljárási szabályokat tartalmaz a járulékos közigazgatási cselekmény (így az Air. 48.§ szerinti végzés), és az ügy érdemében hozott döntések elleni közigazgatási jogvitára. Az előbbi esetben a Kp. XXI. fejezet szerinti egyszerűsített per, míg az érdemi döntések esetén az általános szabályok alkalmazandók.
- [30] A Kp. 45.§ (2) bekezdése szerint a bíróság a téves formában megvalósított közigazgatási tevékenységet a tartalmának

megfelelő eljárási rendben bírálja el, amiről végzést hoz, a végzés ellen fellebbezésnek van helye.

- [31] Mint ahogy azt a Kúria a Kfv.I.35.718/2018/6. számú ítélet indokolásának [18] pontjában kifejtette, a Kp. 45.§ (2) bekezdés alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha egyértelműen megállapítható, hogy a döntésnek csak a formája téves, és abban nem keverednek az egyszerűsített és az általános szabályok szerinti perre tartozó elemek.
- [32] A perbeli esetben azonban nem csupán a végzés elnevezése volt téves, hanem a felperesi kérelem tartalmának meghatározása, az ennek alapján alkalmazott eljárásjog is, továbbá a hatóság a rendelkező részben történő megjelenítés mellőzésével döntött az illetékügy érdemében, ezért az elsőfokú bíróságnak a Kp.45. § (2) bekezdése alapján sem volt jogszabályi lehetősége a kérelem érdemének elbírálására, vagyis az illeték visszafizetés, illetve -mentesség feltételeiről való döntésre.
- [33] Mindezek alapján a Kúria a Kp. 121.§ (1) bekezdése alapján a jogerős ítéletet és a keresettel támadott végzést az elsőfokú végzésre kiterjedő hatállyal hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte.
- [34] Az új eljárásban az elsőfokú hatóságnak a felperes illetékmentesség visszamenő hatályú biztosítása és a már megfizetett illeték visszatérítése (-fizetése) iránti kérelmét az Itv. 2017. november 24-től hatályba lépett módosítása alapján, érdemi döntéssel, azaz határozattal kell elbírálnia.
- [35] Figyelembe kell vennie a felperes illetékmentesség érvényesítésére vonatkozó, az adásvételi szerződésben, az ahhoz kapcsolódó illetékkiszabás érdekében benyújtott adatlapon, illetve az új kérelmében tett nyilatkozatait, továbbá azt, hogy igazolta-e a kérelme módosított Itv. szerinti törvényi feltételeit.

A döntés elvi tartalma

- [36] *A közigazgatási eljárásban előterjesztett kérelmet elbíráló érdemi közigazgatási döntés hiányában a bíróság a kérelem anyagi jogi megalapozottságáról nem hozhat ítéletet.*

Záró rész

- [37] A felperes a felülvizsgálati eljárásban felmerült elsőfokú és felülvizsgálati költségét a perköltség felszámítására szolgáló költségjegyzékről szóló 31/2017. (XII.27.) IM rendeletnek megfelelően felszámította, ezért a Kúria az alperest a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a

továbbiakban: Pp.) 82. § (1)-(3) bekezdései szerint annak megfizetésére kötelezte.

- [38] A Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 45/A. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 39. § (1) bekezdése és 50. § (1) bekezdése szerint megállapított feljegyzett elsőfokú és felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja, 59. § (1) bekezdése, a Kp. 115. § (2) bekezdése, 99. § (2) bekezdése és 35. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp.102. § (6) bekezdésének megfelelően rendelkezett.
- [39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. május 29.

Dr. Lomnici Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Stefancsik Márta sk.
előadó bíró, Dr. Kurucz Krisztina sk. bíró